

send til góðskingarmiðstöð á einum friskleikastigi, so ongar avmarkingar gerast fyri góðsking.

Skiljingarvirkið fyri slógv og innvøl

Einki er at ivast í, at framtíðin vil geva okkum møguleikar at brúka alt slógv og allan innvøl til framleiðslur, sum kunnu margfalda inntøkur landsins av hesari ráveru í mun til í dag.

Hvussu útvinnanin skal fara fram, velst um hvat lønar seg best. Skulu øll virkini gera iløgur til hesa góðsking? Ella skulu vit gera eitt virki, har øll hendar ráveran verður send?

Í strikumyndini er bert eitt tilikt virki og hetta mest av figgarligum orsökum, men eisini tí vit frammanundan hava eina flutningskipan millum virkir.

Skiljingarvirkið, sum fær ráverur frá øllum virkjum kring landið, má ferðsluliga ligggja væl fyri og er tí lagt í umráði 3.

Á skiljingarvirkinum verður alt slógv og innvøl skilt og flokkað, eini 50-60.000 tons árliga.

Skiljingarvirkið skal fremja ávisar mongdarframleiðslur av t.d. proteinvørum partvis til góðskingarvirkini og -miðstöðirnar. Somuleiðis eru møguleikar innan bioteknologiina við t.d. útvinnan av enzymum og øðrum evnum til medisin- og matvøruvinnu.

Men fleiri møguleikar eru í slógva- og innvøláravørni, sum komið verður nærri inn á undir viðgerðini av hinum virkjum.

Góðskingarvirki

Hesi virki — eini 8 til 12 í tali — skulu ligggja kring alt landið, so heildin gerast natúrlig sæð frá einum figgarligum og samferðsluligum sjónarmiði, samstundis sum tað at flyta ráverur til arbeiðsfólk í staðin fyri arbeiðsfólk til ráveruna mangan kann vera samfelagsliga bilgasta loysnin.

Góðskingarvirkini — har hvørt einstakt eigur at leggja seg eftir ávisari framleiðslu — fáa ráverur frá skiljingarvirkinum, frá flakavirkjunum ella beinleiðis frá fiskiferum.

Við hesum ráverukeldum eru fleiri vegir fyri góðskingarvirkjum. Frá skiljingarvirkinum fáa tey ráveru so sum livur, rogn og proteinvørur til ymiskar vørur.

— Tey kunnu t.d. sersalta fisk til sermarknaðar — klippifiskur og stökkfiskur eru eisini møguleikar eins og farsvørur, royktar vørur og dósamatur øll við t.d. upsa sum ráveru og

smámatur (snacks) við fiskaflokrum, chips fyri bert at nevna nøkur dømi. Síðani nevndi Hans Mortensen góðskingarmiðstöðirnar.

Góðskingarmiðstöðir

Tað verða 2 góðskingarmiðstöðir, ein í umráði 3 og ein í 4.

Tað er av stórum týðningi, at miðstöðirnar ligggja rætt, so tær kunnu útnýta allar møguleikarnar, sum annars fara fyri skeyti. Miðstöðirnar verða í veruleikanum fleiri sjálvvirkandi eindir, men sum tekniskt og arbeiðsliga samskipast.

Við teirra samanseting og tørvu fyri marknaðarlagan verða góðskingarmiðstöðirnar stóðugir brúkarar av vørumenning, sum aftur vil tryggja landsins best hugsandi brúk av ráverum havsins.

Ráverurnar til miðstöðirnar koma sp at siga alla staðni frá, frá skiljingarvirkinum, frá flakavirkjunum, frá alivinnuni og frá fiskiferum bæði av vanligum eins og sjáldsumum fiskasløgum.

Burtur úr flaki og øðrum fara góðskingarmiðstöðirnar at leggja seg eftir fylgjandi framleiðslukós:

— Ó Lidanr rættir burtur úr flaki og øðrum — Góðsking av ymiskum fiskasløgum so sum kalva, skötu, steinbiti, havtasku, reyðspröku, langasporli, hávi, hemara v.m. Fleiri av hesum fiskasløgum er ógvuliga dýrur fiskamatur á rétta marknaðinum, og skal tí øll hendar ráveran servidgerast, so inntøkurnar fleirfaldast í mun til í dag.

— Góðsking av alifiski og skeljadjórum — Servidgerð so sum royking o.a. av ymiskum fiskasløgum — Fleiri dósamatarframleiðslur — Brúk av nýggjastu brúksætum so sum surimi o.s.

— Við m.a. ráveru frá skiljingarvirkinum gevast fleiri framleiðslur: pylsur at kóka og sum viðskeri, kjálkafiskur til eksotiskar marknaðir og liðugtgerðar farsvørur.

— Og ráverurnar frá skiljingarvirkinum og aðrar geva eisini møguleikar fyri einum komandi størumráði, nevniliga smámati (snacks) við turkaðum fiski, fiskaflokrum og annað sum t.d. fiskabein, sum aftaná servidgerð verður sum fleskasvørður eins og gjørt verður í parti av Japan, har ein kann fáa sjálvt góðgæti gjørt úr fiskadrætti.

— Eitt annað framtíðarumráði er djórsmatur, bæði sum dósamatur og sum turrar vørur. Her

— Eg haldi har var mangt áhugavert, men spurningurin er um hatta er realistiskt segði Birgir Danielsen fiskasølustjóri á fiskivinnutinginum um fyrilestin hjá Hans Mortensen. Hann sýnist tó fegin um at fáa eitt eintak av fyrilestrinum

kann t.d. tari brúkast sum gott iskoyti góðskingarlaga, men eisini søluliga, visandi til seyðin sum leitar til strendur eftir tara.

— Innan heilsuumráðið eru nógvar óbrúktar leiðir við proteini, enzymum og øðrum evnum til medisins- og matvøruvinnu.

— Og til endans — hvat við livandi fiski og skeljadjórum frá alivinnuni? Góðskingarmiðstöðirnar vilja her uttan iva skapa nýggjar leiðir fyri øktum utflutningsinntøkum til Føroya.

Sum tað sæst av strikumyndini av framtíðar góðskingaridnað Føroya, so krevur hann nógvan flutning yvir land og sjógv millum virkini. Men eingin ivi er um, at hetta er tann skilabesta loysnin og vil kosta minni enn rentingin av einari meirilegu annars á virkjum.

Flutningurin millum virkini skal samskipast við veiðiflotan viðv. útgerð, so allur flutningur bæði yvir land og av fiskileiðum gers so umhyggjan, at upprunagóðskan verður varðveitt, og hetta bæði fyri feskur og frystar vørur eins og livandi.

Fylgudnaður

Hans Mortensen kom síðani inn á tað, hann nevndi fylgudnaðin. Hann segði:

— Frá eini sprellivandi og krevjandi góðskingaridnað skapast okkum høvi til ein góðan fylgudnað. Her eru bert stundir at reksa upp nøkur dømi:

Pakktilfar til tær mongu lidnu vørurnar — Serpakningur til flutning bæði av feskum, frystum og turrum

Dómaframleiðsla — Etikettir og annað sölufremjandi tilfar

Kassar og onnur flutningsútgærð til fiskifer og á landi millum virkir

Útflutningsútgærð til feskur og frystar vørur loft- og sjóvegis

Knivar og annar reidskapur til vinnuna

Arbeidsklæðir o.s.fr.

Hesin fylgudnaðurin kan og skal á figgarligt sunt stóði, og leggjast út á pláss, har einki ella í minni mun grundarlag er fyri góðskingarvirkjum.

Og við skilgøðari tilrættaleggjan og stýring, og við góðum sølustovni aftanfyri, kann hesin idnaðurin eisini skapa sær útflutningsmarknaðir.

Hans Mortensen nevndi síðani, at tað eru tvær aðrar idnaðargreinar, sum eru nátturligar fyri okkum føroyingar, og sum skulu vera við at tryggja besta stóðið undir góðskingaridnaðinum. Hann umræddi fyrst sjótólsidnaðin:

Sjótólsidnaðurin

Masknur, tól og reidskapur til fiskifer er ein idnaður, har vit eiga at hava fyrimunir framum sjálvt stór lond. Og hetta partvis tí hesin idnaðurin ikki í sama mun arbeiðir við mongdarframleiðslum, og partvis tí vit hava fiski-

menn, sum eru vanir við og opnir fyri brúki av nýtimans tekniskari útgerð.

Framleiðslan av sjótólum eigur at skipast á einum ella í mesta lagi tveimum miðstöðum, meðan undirframleiðslur til sjótólsidnaðin eiga at leggjast út á smá pláss.

Heimamarknaðurin er natúrligur fyri sjótólsidnaðin, men teir heilt stóru møguleikarnir ligggja í

marknaðum kring allan knettin.

Sergjörd fiskifer

Í staðin fyri at smíða stór skip til fiskivinnuna og til farmaflutning, eiga vit at leggja okkum eftir at smíða sergjörd fiskifer.

Eingin ivi er um, at vit við okkara fiskivinnuvitan — og í nývum samstarvi

Japanskur viðgeri, allur úr fiski, var sendur við flogfari ur Japan til Føroya og fingur luttakarnir á fiskivinnutinginum høvi at royna hesa frálíka matvøruna